יג: אין דורשין פרק שני חגיגה

והחיות רצוא ושוב. פר"ח לפי שהן מגמלים עוממות וזרכן לדמות לשאר שרפים והלוגיא להבה והיעלון מחר והיינו לצוא ושוב: **שלא** יאמרו ביד אומה שפלה מסר את בניו. והיינו כפי' דהכיא דאמר בגיטין (דף נ:) כל המיצר לישראל נעשה ראש כלומר כבר נעשה ראש קודם שמיצר להם:

וקושר כתרים לקונו. מתפלתן של צדיקים הוא עושה עטרות: **לבן כפר שראה** (ב) המלך. שצריך לו להביא סימנים לאחרים קודם שיאמינוהו לפי שראהו שלא במקומו ואין דרכו להתראות שם וה"ג אמר יחזקאל שראהו על נהר כבר לפיכך נתמהו שומעיו:

כתוב אחד אומר שש כנפים וכתוב אחד אומר ארבע כנפים. ואע"ג שזה כתיב כתיב וזה כשרפים מ"מ מסתבר שגם החיות (ג) *בשש כנפים כמו השרפים[1]:

מזיעתן של* חיות. ויוצאים ממנו מלאכים ואומרים שירה ומיד ונטרדים (ד) והכי מצינו במדרש (איכה ג) חדשים לבקרים שבורא מלאכים בכל יום ואומרים שירה ונטרדין להן כדאמר בסמוך משום שיש אות במלאכים הקבועים (ה) שממתינים זה לזה לומר שירה ואלו החדשים שאינם יודעים הדת ממהרין לשורר ונתחייבו כליה והיינו אשר תקנו ויסדו אנשי כנסת הגדולה ביולר ונותנין רשות זה לזה קדושה כולם כאחד עונין ואומרים וגם למעלה יולר משרתיו ואשר משרתיו כולם עומדים ברום עולם כלומר בכל יום בורא חדשים ונטרדין אבל משרתיו קבועים ועומדין לעד: ונטרדין

חיות אש ממללות במתניתא תנא (ו) עתים חשות עתים ממללות בשעה שהדיבור יוצא מפי הקב"ה חשות ובשעה שאין הדיבור יוצא מפי הקב"ה ממללות [1]והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק מאי רצוא ושוב אמר רב יהודה כאור היוצא מפי הכבשן מאי כמראה הבזק אמר רבי יוסי בר חנינא כאור היוצא מבין החרסים [2]וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש: יחזקאל א ד
3. וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות לארבעת פניו:
יחזקאל א טו
4. ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו:
יחזקאל ג יב
5. אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי ויאמרו לאמר אשירה ליי כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים:
שמות טו א
6. ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאול לארבעתן ופני נשר לארבעתן: יחזקאל א י
7. וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר:
יחזקאל י יד
8. שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף: וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו:
ישעיהו ו ב-ג
9. וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם: יחזקאל א ו
10. והעיף עיניך בו ואיננו כי עשה יעשה לו כנפים כנשר יעוף השמים: משלי כג ה
11. ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל ונצצים כעין נחשת קלל: יחזקאל א ז
12. נהר די נור נגד ונפק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשונה ורבו רבבן קדמוהי יקומון דינא יתב וספרין פתיחו:
דניאל ז י
13. היש מספר לגדודיו ועל מי לא יקום אורה:
איוב כה ג
14. הנה סערת יי חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול:
ירמיהו כג יט
15. אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם:
איוב כב טז

רבינו חננאל

הן עתים חשות עתים ממללות שיר בעוז ותחזה במקומו ועתים חשות כשהדבור יוצא מלפני הקב"ה והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק. אינה הליכה וחזירה ממש אלא נראות הולכות וחזרות כמראה הבזק כדכתיב מראיהן כלפידים כברקים ירוצצו כענין ראש בעת שמתגברת השלהבת בכבשן נראת כיוצא וחזרת בפי רבבשן. א"ר יוסי בר' חנינא כאור היוצא מבין החרסין. פי' כשסוחבין פי הכבשן בחרסין ויש בעיניהם נקבים לשון האש

ויצא משם והרי מראה הבזק. וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אזלא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כו' וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניתא סנדלפון שמו וקושרי כתרים לקונו. כבר פירשוהו בפירוש משכיבו ואזיל ויתיב במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם פדחת כל עיקר וראש ונוף כדרך הבראים אלא לקבל מלכותו כדרך שמוכירין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המיני כו'. אמר רבה כל שראה יחזקאל ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל המה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיסי המלך וראה מרכבות וחיילות והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שרואה הטכסיסין הללו בכל יום לפיכך אינו תמה מהן. אשירה לה' כי גאה גאה שירו למי שמתגאה על הגאים כלומר מלך ע"ג המלכים שר' מלכים בעולם אדם בבני אדם אריה בחיות שור בבהמות נשר בעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכולם. וארבעה פנים לאחד. פני האחד פני הכרוב וגו' הא (ו) תרגמא רשיתה עשר אנפין לכל ברייתא חדא. שיתין וארבעה אפין לארבעה ברייתא [וארבעה] נפין לכל אנפין שיתין וארבע נפין לברייתא חדא רנ"ו נפין לאריבע ברייתא. ויקי"ל דכרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כשאר עופות. פני אדם הם גדולים ופני כרוב הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבל קורין לינוקא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל במראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן ובמראה השניה אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הזכיר פני שור כלל. א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ונהפכו פני השור לפני כרוב ומקשינן וכי בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ומקשינן מני אדם פנים גדולים ופני כרוב פנים פחותים ומקשינן ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד ויחזקאל ראה

(ו) עי' נתי' ונרש"י שם

מסורת הש"ם

(א) [עי' חס מל' שתי מלין הן ערוך], (ב) [קידושין ה. ומ"ג], (ג) שוטה ה:, (ד) [עי' נרש"י יומא ג:], (ה) ס"ל חרסים, (ו) (איוב נח:), (ז) [עי' תוס' מולין לב. ד"ה כרוך], (ח) עי' לקמן דרכי נתן פ"ב ד"ה ומגיין שרפים זה את זה.

הגהות הב"ח

(א) גמ' החשמל מתוך האש (לקיקן חול), תא"מ וע"ב מפרש"י נראה שגורס מאי בעיא התם: (ב) שם שמו וגבורה מתבני מהלך: (ג) שם ליכא דיעא ליה (דאתמר שם יכי' כרשיה) תא"מ וע"ב ס"ל אלא דקשה ליה לחתר ומשבעיא בשם המפורש ואזל תנא ריתיב בדיוכתיה: (ד) שם מלי דכתיב שירו לה' כי גאה גאה שירו למי: (ה) שם לא קחשיב ליה אתמר ר"ל וכי' דנפ"ש אין קטיגור נעשה סניגור: (ו) שם היינו פני אדם וכרוב חד הוא אפי לגרסי: (ז) שם דכתיב כמה וכמה וכו' וכתיב התם התעיף: (ח) שם מגה הוא ידע דלמא (ולאיגלאי ותחיא ליה) תא"מ וע"ב ס"ל דבלאי ואחרי ליה: (ט) שם הכי השתא דתם כשלמא וכו' קמי רביה אלא דרעיה: (י) שם מהיכא נפיק אמר ר' ירמיה בר אבא רכרכי ואפי זוערי. אתחד פני גדול והתחד פני קטן: **כאן כזמן שכים המקדש קיים.** כימי ישעיה היה המקדש קיים כמכונו וכימי יחזקאל כבר הגיע זמן שיחרב ונתמעטה פמליא של מעלה: **וכשכים יעופף.** וסמיך ליה וקרא זה אל זה. אלמא הנך נינהו דאמרי כהו שירה שמקשקשות בקול כנפיהם ובהנך כתיב ואיננו גבי התעיף: **[כאן כזמן שאין וכו'].** כימי דניאל כבר חרב הבית: **כביכול.** אף כלפי נבא שכינה החזקני לומר כך כמו בנשר ודם שיכול לומר בו מיעוט: **אלף אלפין.** הוא מספר של כל גדוד וגדוד אבל אין מספר כמה גדודין יש: **לנהר דינור.** דהאי קרא נמי גבי נהר דינור כתיב: **על אשר קומטו.** על תתקע"ל דורות שהעביר מן העולם קודם מתן תורה ולא בראן כדקתני לקמן ומתנן בגיהנם ועליהם נופל שנאמר כהן ונהר יוצק יסודם והיינו נהר דינור שמולק עליהם: **קומטו להיבראות.** נגזרו להיבראות לשון ותקמטני לעד היה (ו): קודם חיות אש ממללות. אש יוצא מדיבורן: **רצוא ושוב.** מוציאות ראשן מתחת הרקיע הנטוי למעלה מראשיהן ומחזרות ומכניסות אותן ממורא השכינה במהירות כרילה ושיבה של להב היוצא מפי הכבשן: **הכבשן.** שהורפין בו אבנים לסיד. וזהו לשון שבדי (ז) שבורים הוא שהאור יוצא בין אבן לאבן כדתנן בעילויות (דף קד.). בחקרן מלא על גבי הכבש שלא יחליקו הבהבים: **מבין החרסים.** דרך מזקקי זהב לנקוב כלי חרס נקבים נקבים וכופין אותו על גבי גחלים שהזהב נתון בהן בתוך חרסים החרסים של נבים על גבי חרס ולהב יוצא למעלה דרך נקבי הכלי והוא עשוי גוונים גוונים ומתיך יוצא ונכנס: **מן הנפון.** מבכל שהוא בנפון שנאמר מנפון תפתח הרעה (ירמיה ו). **מאי בעיא הכא.** למה הלכה לנבוכ: **ראה ישעיה.** כשנתנה עליו רוח הקדש כמה שנאמר ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא וגו' (ישעיה ו) אלא שלא אם לפרש את הכל שהיה בן מלכים ונדל בפלטין וכן כרך הרואה את המלך אינו נהנה ואינו תמה ואינו אם לספר: **מלך שבחיות ארי כו'.** ואלו ארבעתן בכסא והוא למעלה מהן: **קטיגור נעשה סניגור.** אנו צריכין שיבקשו מרכבותן עלינו לרמיים והשור קטיגור הוא: **קטיגור.** שונא. סניגור אוהב מלין יושר: **כרביה.** פני תינוק: **היינו פני כרוב היינו פני אדם.** מה הן פני כרוב מה הן פני אדם וכי לא אחד הן: **אפי רכרכי ואפי זוערי.** אתחד פני גדול והתחד פני קטן: **כאן כזמן שכים המקדש קיים.** כימי ישעיה היה המקדש קיים כמכונו וכימי יחזקאל כבר הגיע זמן שיחרב ונתמעטה פמליא של מעלה: **וכשכים יעופף.** וסמיך ליה וקרא זה אל זה. אלמא הנך נינהו דאמרי כהו שירה שמקשקשות בקול כנפיהם ובהנך כתיב ואיננו גבי התעיף: **[כאן כזמן שאין וכו'].** כימי דניאל כבר חרב הבית: **כביכול.** אף כלפי נבא שכינה החזקני לומר כך כמו בנשר ודם שיכול לומר בו מיעוט: **אלף אלפין.** הוא מספר של כל גדוד וגדוד אבל אין מספר כמה גדודין יש: **לנהר דינור.** דהאי קרא נמי גבי נהר דינור כתיב: **על אשר קומטו.** על תתקע"ל דורות שהעביר מן העולם קודם מתן תורה ולא בראן כדקתני לקמן ומתנן בגיהנם ועליהם נופל שנאמר כהן ונהר יוצק יסודם והיינו נהר דינור שמולק עליהם: **קומטו להיבראות.** נגזרו להיבראות לשון ותקמטני לעד היה (ו): קודם

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בתוב אחד אומר וכו'. בשש כנפים. עי' מולין לב ע"א תד"ה כרוך:

מוסף רש"י

ממללות. כלומר משמעות ומתללות אם ה' [יחזקאל א ד. כאור היוצא מבין החרסים. שנורפין בהן זהב והם נקובים ופכוקים ולהב היוצא נוקב יש בו כמראה ינקבק אי תלמדם [שורבין קד.].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com